

Emad
OKT 1947

VI SKALL DEN HÄR GÅNGEN gå tillbaka i tiden, vi skall förflytta oss till Chicago för 20 år sedan till the Plantation Café, där King Oliver and his Dixie Syncopators spelade.

Och rebopparna ryser, fyllda av vämjelse över något så antikverat som en Oliverplatta från 1926 utan ett fyrverkeri av toner, utan tekniska tours de force, bara en enkel blues spelad från hjärtat. Så många, särskilt naturligtvis bland de yngre, omogna årgångarna, tycks glömma bort att jazzen har historia, tradition, att den inte är något som skapats på 52:a gatan utan att den har betydligt djupare rötter än så.

Vet man inget om allt det där, kan man inte heller skapa sig en rättvis bild av de olika formernas musikaliska värden och saknar varje slags befogenhet att yttra sig om jazz över huvud taget. Jag hör gärna på Raeburn och Eddie Sauters arrangemang för Ray Mc Kinley och har inte alls något emot en platta som Charlie Shavers *Broadjump*, men det finns annan och ursprungligare jazz. Och det finns något som gammalmodighet aldrig kan fördunkla och det är äkthet, spel av kärlek till musiken och inte av kärlek till sig själv och sin egen förmåga.

King Olivers andra period på platta — den med hans s. k. Dixie Syncopators — har litet oförtjänt ställts i skuggan av hans produktion med sitt Creole Jazz Band, vilket innehöll namn som Louis Armstrong och Johnny Dodds. Delvis beror väl detta på att plattor från den senare perioden 1925—28 varit svå-

Två legendariska namn inom jazzen, Kid Ory (alltjämt verksam) och King Oliver, om vilken många vackra saker sägs i denna artikel.

rare att få tag på, vilket är synd, då upptagningarna är oerhört mycket bättre än på Creole Jazz Bands tid.

Olivers Creole Band spelade på Lincoln Gardens i Chicago till i december 1924, då etablissemangen brann ner. Då hade redan tidigare samma år hans mest berömda musiker lämnat honom, nämligen Armstrong och bröderna Dodds. Armstrong gick till att börja

med till Henderson medan Johnny och Baby Dodds bildade en egen orkester på Kelly's Stable.

I februari 1925 började ett nytt Chicago-engagement för Oliver, nu på Plantation Café. Orkestern bestod av tio man. Klarinettist var Albert Nicholas, tenorsaxofonist ingen mindre än Barney Bigard, som då ännu inte övergått till klarinetten, ochaltsax spelades av Junie Cobb, vilken snart ersattes av Darnell Howard. Andre kornettist var först Tommy Ladnier och sedan Bob Schaffner, medan den nu så aktuella Kid Ory efter någon tid representerade den ursprungliga trombonisten George Filhe. Luis Russel var pianist och skrev även många av orkesterns arrangemang, batterist var Paul Barbarin, banjon hanterades av Bud Scott och tuban av Bert Cobb.

Historien från Lincoln Gardens upprepade sig. Två års succé och så en brand som gjorde slut på engagemangen och, som det senare skulle visa sig, även på Olivers storhetstid.

Han kom visserligen till New York med ett band som bl. a. innehöll Omer Simeon på klarinett, han gjorde skivor ett par år framåt med olika kombinationer, men standarden dälade hela tiden och efter 1929 var King Oliver ett avslutat kapitel i jazzens historia.

För några år sedan började amerikanska Brunswick ge ut en samling album, ingående i en "Collectors series", med svåråtkomliga plattor. Det var Ellington, det var Jimmie Noone's Apex Club-orkester, där Earl Hines spelar några av sina bästa solon, det var Johnny Dodds, "the King of New Orleans Clarinets", som han här kallas medan Noone endast är "Dean of Modern Hot Clarinets" och det var slutligen åtta sidor av King Olivers Dixie Syncopators.

De här sidorna påminner mycket om Jelly Roll Mortons produktion från den tiden. Många vackra bluesnummer omväxlande med rivande stomps. Albumet är utmärkt redigerat med orkestersammansättningar och inspelningsdata på skivetiketten, där även det ursprungliga skivmärket och numret finns angivet.

För att ta sidorna i kronologisk ordning är *Too bad* den tidigaste, inspelad i mars 1926 och liksom de övriga sidorna förvånansvärt lyckad ur upptagningssynpunkt. Det är ensembler från början till slut, spelet har drive, men på det hela taget är detta den sida som stått sig sämst genom åren.

Står sig och det med glans gör däremot *Sugar foot stomp*, inspelad i maj samma år. Det var ju som bekant ett av Creole Bands stora paradnummer under namnet *Dipper Mouth Blues* med King Olivers berömda tre trumpetchorus. En härlig version denna, utförd med verklig glöd. Albert Nicholas spelar ett solochorus à la Johnny Dodds tidigare version, och ett i låga registret à la Nicholas. Kid Ory har två fina sordinerade chorus med Bud Scotts sjungande banjoton i bakgrunden och så följer Olivers egen uppvisning. Slutchorusen stompar fram med ett mäktigt drive. Jag undrar om detta inte är den bästa versionen av *Sugar foot stomp*, som inspelats. Den måste ges företräde framför Olivers egen äldre inspelning inte minst för att upptagningarna inte kan jämföras på samma dag.

September 1926 och *Snag it nr. 2*. Nr. 1 hade han inspelat redan i mars. *Snag it* är en blues, en vacker sådan, komponerad av Oliver själv. En ensembleintroduktion följs av ett solo av Kid Ory, som då stod på toppen av sin förmåga. Stomp Evans spelar *Lonesome Blues* på sopransax, Cobb har ett solo på tuba med pianoutfyllnader av Luis Russel och Oliver gör några breaks före de elegant spelade slutensemblerna.

Someday sweetheart också från september är mer kommersiell och gick också åt som smör. Plattan har sitt intresse därför att Johnny Dodds engagerades för att spela det långa klarinettosolot i låga registret, vilket han gör med en stor, rund, vibrerande sammetston.

Vi har nu hunnit fram till april 1927 med sidorna *Black snake Blues* och *Willie the weeper*. *Black snake Blues* är bland det bluesigaste man kan få höra och min speciella favorit av albumets åtta sidor. Alla solon är lika enastående, men skrivans höjdpunkt kanske är duetten mellan Orys trombone och Bigards tenorsax. Ory är helt enkelt magnifik här. Omer Simeon, som då ersatt Nicholas, vilken åkt till Kina, spelar sopransax med utmärkt ton och King Joe själv har ett långt solo av samma klass som allt det övriga. En upplevelse.

Willie the weeper är ursprungligen en folksång och spelas i lagom jumpigt tempo. Solo-priset tas utan vidare hem av Omer Simeon, som börjar med ett charmant solo på sopransax och litet senare kommer igen med ett lika bra på klarinett. Utan tvivel en av alla tiders bästa klarinettister, som fått stå onödigt mycket i skuggan av Noone och Dodds. Lyssna på honom i slutensemblerna också. Övriga solon av Ory, Bigard och Oliver är mer normala. Och jag tycker om Bud Scotts banjosolo, därmed väl undertecknande min egen dödsdom i modernisternas ögon. Banjo...

Slutskivan är från en senare period, nämligen september 1928, och som sig bör är det två blues, *Aunt Hagar's Blues* av Handy och *Speakeasy Blues* av King Oliver. *Aunt Hagar* får en mjuk, lyrisk utformning av Olivers trumpet, en mer intensivt dramatisk anstrykning av Simeons klarinett och färgas ytterligare av Higginbothams brett auktoritativa trombone.

Speakeasy Blues, Olivers egen komposition, har ett utomordentligt sordinerat solo av Higginbotham, lyrisk trumpet och en pianopassage av Luis Russel.

Luis Russel fick sin start hos King Oliver och medverkade på dennes sista plattor.

Allt som allt är detta en plattepok i klass med Jelly Roll Mortons samtida men mer omskrivna och dessa Oliverplattor förtjänar att uppmärksammas och ömt omhuldas av alla som har intresse för litet mer än ytliga fraser och teknisk cleverness. Här är musik från hjärtat för den som vill lyssna och tillgodogöra sig.

PERCY KULL